

สทอภ. แจนดาวเทียมธีออส 2 ไปรุ่งใส

7 สิงหาคม 2561 – กรุงเทพฯ / ดร.อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผอ.สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (จิสต้า) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) เปิดเผยแพร่ความโปร่งใสในการจัดซื้อดาวเทียมธีออส 2 ว่า เป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2554 เพื่อการจัดหาดาวเทียมถ่ายภาพเพื่อทดแทนดาวเทียมไทยโชต ในปัจจุบันที่ครบอายุการใช้งานและระบบภูมิสารสนเทศเพื่อการประยุกต์ใช้งานที่ทันสมัยสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการระบบดาวเทียมสำรวจเพื่อการพัฒนา หรือ ธีออส 2 ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร สทอภ. เมื่อวันที่ 10 ม.ค. 2560 เป็นโครงการที่จะนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาทางด้านสังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงในระยะยาว โดยการจัดหาดาวเทียมและนวัตกรรมแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการตัดสินใจหรือ Actionable Intelligence Policy หรือ AIP เพื่อการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อการบริหารจัดการพื้นที่และสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่ง AIP เป็นระบบที่ยังไม่เคยมีการใช้งานมาก่อนในประเทศไทย รวมถึงในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ก็มีระบุถึงการนำ AIP เป็นเครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์และบริหารจัดการพื้นที่แบบครบวงจร

ดร.อานนท์ กล่าวต่อว่า สำหรับการดำเนินงานโครงการ ธีออส 2 สทอภ. ได้ให้ความสำคัญกับหลักสุจริตและความโปร่งใสในกระบวนการจัดหาดำเนินการตามหลักปฏิบัติสากลมาโดยตลอด ทั้งนี้ โครงการธีออส 2 มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่แตกต่างไปจากโครงการธีออส 1 ที่ลงนามในสัญญาเมื่อปี 2547 ซึ่งเป็นการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษที่ซื้อตรงจากบริษัท Astrium แต่โครงการธีออส 2 เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบการประกวดราคาแบบนานาชาติ (International Competitive Bidding: ICB)

โดยที่โครงการธีออส 2 ได้เริ่มดำเนินการมาก่อนที่ พรบ. การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จะบังคับใช้ ดังนั้นการกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างจึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหาร สทอภ. ตามนัยของมาตรา 128 ของ พรบ. ดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการบริหารก็ได้ให้ความเห็นชอบต่อ Instructions To Bidders (ITB) ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยได้มีการประกาศและจัดประชุมเพื่อชี้แจงและตอบข้อซักถามแก่ผู้ซื้อของทุกรายไปตั้งแต่เดือนก.พ.2560

เนื่องจาก โครงการธีออส 2 เป็นโครงการพัฒนาที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในหลายด้าน และไม่ได้อาศัยเป็นแบบสำเร็จรูปในท้องตลาด แต่ต้องพัฒนาและบูรณาการเพื่อตอบโจทย์ที่มีความเฉพาะสำหรับประเทศไทย สทอภ. จึงได้ใช้แนวทางการจัดหาโดยวิธีประกวดราคาแบบนานาชาติ ซึ่งเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนจากทุกประเทศที่มีศักยภาพสามารถเข้าแข่งขันได้อย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ ITB ที่ สทอภ. ยกร่างขึ้นนั้น ตอบทั้งความต้องการของประเทศตามที่ สทอภ. ได้เคยรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ในช่วงของการพัฒนาโครงการฯ ตั้งแต่ปี 2554 และเป็นไปตาม

มาตรฐานสากลที่ให้สิทธิ สทอภ. ในฐานะเจ้าของโครงการฯ ในการใช้วิจารณ์ฎาเลือก Successful Bidders ที่ให้ประโยชน์สูงสุดในองค์รวม ซึ่งผลการคัดเลือกปรากฏว่ามีผู้ผ่านการพิจารณาจำนวน 2 ราย จึงแสดงให้เห็นว่าไม่ได้มีการลือคสเปคแต่อย่างใด

ผอ.สทอภ.กล่าวอีกว่า อย่างไรก็ตาม สทอภ. มีเจตนาภรณ์ในการทำงานตามหลักความโปร่งใส จึงได้เลือกสมัครเข้าโครงการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมของกรมบัญชีกลาง ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินการ ซึ่งคณะผู้สังเกตการณ์ภายใต้ข้อตกลงคุณธรรมได้สอบถามและขอข้อมูลของโครงการฯ ในแง่มุมต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง สทอภ.ไม่เคยเพิกเฉย และได้ทำการชี้แจงข้อเท็จจริงในทุกประเด็น รวมทั้งให้ความร่วมมือทุกครั้งในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างแก่คณะผู้สังเกตการณ์ ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่ห้ามเปิดเผยต่อบุคคลภายนอก เนื่องจากอาจจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม นอกเหนือจากการดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงคุณธรรมแล้ว ก็มีหน่วยงานของรัฐอีกหลายแห่งได้สอบถามและขอข้อมูลเกี่ยวกับโครงการซื้อ 2 ซึ่ง สทอภ. ก็ได้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำนองเดียวกันกับที่ให้คณะผู้สังเกตการณ์ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีการทักท้วงเพิ่มเติมหรือเสนอแนะให้ยุติการดำเนินโครงการแต่อย่างใด รวมทั้งได้มีการชี้แจงต่อสาธารณชนผ่านสื่อมวลชนแล้วด้วย

ดร.อานนท์ กล่าวด้วยว่า สำหรับกรณีที่มีผู้เสนอให้มีการเปิดเผยรายงานผลการสังเกตการณ์ (Notification Report) ของคณะผู้สังเกตการณ์นั้น รายงานดังกล่าวมีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านเทคนิคและอื่นๆ ที่เป็นความลับทางการค้าของผู้ยื่นซองประกวดราคา จำนวน 7 ราย ซึ่งตาม ITB กำหนดไว้โดยสรุปว่า สทอภ. ต้องเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นความลับ

สำหรับในส่วนของ Statement of Work ที่เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างนั้น ก็เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการดำเนินการของผู้รับจ้าง ซึ่งในสัญญาได้กำหนดไม่ให้เปิดเผยข้อมูลโดยทั่วไป แต่สามารถเปิดเผยให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ตามความจำเป็น

ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง สทอภ. ได้ขอคำแนะนำจากการดำเนินการในส่วนต่างๆ และรับฟังความคิดเห็นจากสำนักงานอัยการสูงสุด ทีมที่ปรึกษาด้านกฎหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐมาอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นตอนการลงนามในสัญญาที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ก็เพื่อให้กระบวนการและเงื่อนไขต่างๆ ของการประกวดราคาตลอดจนถึงการบริหารสัญญา มีความเป็นธรรม โปร่งใส และถูกต้องทั้งทางด้านเทคนิค ด้านราคา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี